

מסורת הש"ס

(א) [כתיבתו כג.]. (ב) [לעיל כט: וי"ג, א] ז"ק ע"ב, (ד) פסחים כ. מנחות כב: (ה) [נדרים יג, א] (ו) [נדרים כ"ג, א] (ז) [ויקרא ז, ח] [ז'ל' דמניא], (ט) [וע"ע מו"ק כ"ט, א] (י) [וע"ע ש"ע, א] (יא) [פסחים יג, א] (יב) [נדרים יג, א] (יג) [וע"ע ש"ע, א] (יד) [וע"ע ש"ע, א] (טו) [וע"ע ש"ע, א] (טז) [וע"ע ש"ע, א] (יז) [וע"ע ש"ע, א] (יח) [וע"ע ש"ע, א] (יט) [וע"ע ש"ע, א] (כ) [וע"ע ש"ע, א]

תורה אור השל"ם

1. הן ע"ה פלביא יקום וְאָבְרָי וְתִשָּׂא לֹא יִשְׁתָּה עַד יֵאָבֵל טַרְף וְדָם הַקְּלָיִם יִשְׁתָּה: כבודר כ"ד 2. מפל דאבל אשר יאביל אשר יבוא עליו מים יקרא וקל משקה אשר ישתה בכל כלי יקרא: ויקרא יא לד 3. ובי יתן מים על זרע וקפל מנקבתם עליו טמא הוא קלם: ויקרא יא לה

הגהות הב"ח

(א) ג"מ מיהו שור ל"ל וזאת אי' נמקח: (ב) הו"ס ד"ה סלקא וכו' עקבא כ"ג ממי ובתולש ממי: (ג) ד"ה כרד וכו' ד"ס קדש לא מכשיר ויש לומר דנקט צריד כן נגעה מנחות לפי שרגילים ליהדר שלא יגע בהם מים משום חמץ הס"ד:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] ת"ה ס"ד אמנה וכו'. כמו קודם שנספלו כדמנן. כ"ג ע"ה כבורות דף טו ע"ב ודף ה' ע"א:

מוסף רש"י

ודם חללים ישתה. דס הו"ל מן החללים. כלומר לאחר מיתת קרוי משקה. פרט לדם קילוח. שאינו לאחר מיתת, דזכו דס הנפש ואינו קרוי משקה ואינו מכשיר את הורעיס (ברייתות כ"ב). ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף. הכל קרוי שחיטה (לעיל כ"ב). אינה לשחיטה אלא בסוף. אין השחיטה קרויה שחיטה אלא כשפיה (שם) ובע"ז ביק ע"ב. צריד של מנחות. יבש על מנחות. מקום שלל נע קלת מן הסולת שלל נע ע"ה וכל הוכשר נגנו ע"ה. מונין בו ראשון ושני. לשון ג"ה את השני נגנו ע"ה.

השו"ת פרק שני חולין

לו.

עין משפט נר מצוה

קד א מיי פ"ח מהל' מעילה ה"ט: קד ב ג ד מיי פ"י מהל' טומאת אוכלין ה"ג: קו ה מיי פ"ח מהל' אבות הטומאה ה"ג: ופ"ח ה"ג ד' ע"ה כ"ג: קו ו מיי פ"ח מהל' טומאת אוכלין ה"ג: *

שיטה מקובצת

[א] צריד של מנחות. נ"ב בערך צריד פ"י פסולת ההלכה כמו טוכין וכיוצא בו: פרט לדם קילוח והכי משמע דלא שהווא נעשה חלל ממנו הוא ההוי משקה פרט לדם קילוח המקוי את הבהמה: [ב] גיזוה בתחלת שחיטה: [ג] על הדלעת של תרומה: [ד] אחי"א אמר תולין: [ה] קורטי קמח הצבור במנחה נ"ב ג"א במחבת: [ו] כלומר אם נטמא מטמא אחרים או לא אבל בעצם ולבונה פשיטא דאין מונים. כך מצאתי בקצת פירושי כתיבת יד: [ז] פשוט כהנ"ל: [ח] כתיב משמע בשר תאכל ולא חלב ודם: [ט] ואת ירצהו כלי לענין הכשר: [י] מדכתיב כן אחת דדרשי עשה:

ריבוי גרשום

הואיל ואסורין בגיזה ועבודה כלומר דכתיב לא תעבד בכבוד שורך וכו' אפי' בעל מום: פרט לדם קילוח. אפי' בתחלת שחיטה משקלה הדרם מחמת חיותא של בהמה דלאו חשוב דם חללים: ו' אחי"א אמר תולין. כלומר תולין לא אוכלין ולא שורפין: הכל מודים היכא דאיתיה לדם מתחלה ועד סוף ומכשיר. כלומר דחשוב לדם שחיטה ודם חללים הוא: צריד של מנחות. כלומר יבש שאינו בלול בשמן ונטמא: מונין בו ראשון ושני. כלומר דאם הוא ראשון מטמא שני בקדש ואם שני מטמא שלישי או לא:

ס"קא דעתך אמינא הואיל ואסירי בגיזה ועבודה בוי. תימנה הא גיזה עכמה שריא כשעבר וגזו דמזבח ולא תגזו קאמר דמתן צפרק הלוקח בהמה (בכורות כה). שער צבור בעל מום שנשר והניחו בחלון ואח"כ שטמו עקביו צן מהללאל ממיר (ט) ובתלוש נמי פליגי כדמוכח התם בסוף פירקין (דף כו). ואפילו רצנן דאסירי מפרש התם בגמרא גזירה משום דלמלא אחי לאשויי ואלו מדאורייתא שרי א"כ אפילו דם שניא מתייט קודם שחיטת הרוצ למה יאסר וכל שכן אחר שחיטה דלא שרי אפילו לגזו כדמשמע בפ"ג דבכורות (דף עו):

ס"ד אמינא הואיל ואסירי בגיזה ועבודה דמן לבעי קבורה קמשמע לן (ה) תנא דבי רבי ישמעאל יודם חללים ישתה פרט לדם קילוח שאינו מכשיר את הורעים ת"ר השוחט והתיז דם על הדלעת רבי אומר הוכשר רבי חייא אומר תולין א"ר אושעיא מאחר שרבי אומר הוכשר ור' חייא אומר תולין אנו על מי נסמוך באו ונסמוך על דברי ר"ש שהיה ר"ש אומר שחיטה מכשרת ולא דם אמר רב פפא הכל מודים היכא דאיתיה לדם מתחלה ועד סוף כולי עלמא לא פליגי דמכשיר כי פליגי בנתקנה הדרם בין סימן לסימן רבי סבר ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף והאי דם שחיטה הוא רבי חייא סבר (ה) אינה לשחיטה אלא בסוף והאי דם מכה הוא ומאי תולין תולין הדבר עד גמר שחיטה אי איתיה לדם בסוף שחיטה מכשיר ואי לא לא מכשיר ומאי באו ונסמוך על דברי ר"ש לר"ש לא מכשיר להדרי מר לא מכשיר ומר לא מכשיר הוה ליה רבי חד ואין דבריו של אחד במקום שנים רב אשי אמר יתולין לעולם משמע ונתקנה לר' חייא ספוקי מספקא ליה אי ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף או אינה לשחיטה אלא בסוף ומאי תולין לא אוכלין ולא שורפין ומאי באו ונסמוך על דברי ר"ש לר"ש לא מכשיר לרבי חייא ספקא לענין שריפה מיהו שווי להדרי מר לא שרפיה ומר לא שרפיה הוה ליה רבי חד ואין דבריו של אחד במקום שנים והכי קאמר כגון זאת תולין לא אוכלין ולא שורפין בעי ר"ש בן לקיש או צריד של מנחות מונין בו ראשון ושני או אין מונין בו ראשון ושני כי מהניא חבת הקדש לאפסולי גופיה למימנא ביה ראשון ושני לא או דלמא לא שנא א"ר אלעזר ת"ש מכל האוכל אשר יאכל וגו' אוכל הבא במים הוכשר אוכל שאינו בא במים לא הוכשר אמו רבי שמעון בן לקיש לית ליה אוכל הבא במים רבי שמעון בן לקיש הכי קמיבעיא ליה חבת לאו

שחור ואח"כ יוצא אדם הכל בלא קילוח ולצדקו מקלח ואחר הקילוח מתמעט ושותת ויורד בסמוך וכל זמן שמקלח דקאמר ר' יוחנן היינו אנועני וגריש לקיש הוי דם שהשגמה יוצאה זו משכלה המשחיר ומתחיל להאדים אע"ג שעדיין אינו מקלח והשתא פריך לריש לקיש מצרייתא דקתני יא דם התמצית מפני שהוא שותת וה"נ שותת ומשני לא למעוטי דם המשחיר והכל לגבי הכשר זרעים לכך אינו מכשיר משום דדם חללים כתיב ולא מיקרי דם חלל אלא אותו שיוצא אחר מיתה שנעשה כבר חלל פרט לדם קילוח שאינו לאחר מיתה וכן פירש בקונטרס בכריתות (דף כג). ודם שחיטה הוי איכא דלא תשיב דם שחיטה חלל דם שהשגמה יוצאה זו אכל לאחר מיתה אינו קרוי דם כדאמר בפ"ק דפסחים (דף עו): והרי דם התמצית שנשפך כמים ואינו מכשיר א"ל הנח לדם התמצית דאפילו בחולין נמי לא מכשיר דאמר קרא כי הדם הוא הנפש דם שהנפש יוצאה זו קרוי דם וכו': **צ"ר"ד** של מנחות מונין בו'. פירש בקונטרס קורטי קמח הצבור (דף עו) ויטערו כלי לענין הכשר כאלו הוכשר כולו כמו שמתרף לענין טומאה כדמכריב ק"י אחת י"א דרש"י (ע"ה) הכתוב לכל מה שבצק אחת דמנחה נבללת בכלי שרת כדמוכח צפרק קמח דמנחות (דף עו). דלמרי רבי יוחנן כללה זר כשרה חוץ לחומת העזרה פסולה ומפרש טעמא דכיון דקדושת כלי היא נהי דכהוניה לא צעי פנים מיהא צביא ועוד דלא שייך חיצת הקדש אלא היכא שנתקדש בכלי שרת כדמוכח זריש המנחות והנסכים (שם ק"ה). דקאמר ע"ה כל כמה דלא משפי להו בגזירין לא מתכשרי ולצונה נמי כל כמה דלא מקדש בכלי לא מתכשרא והא דאמר דההיא פירקא (כ"ג) גזי פרה דמיטמא אע"ג דכל העומד לשרוף כשרוף דמי והויא כעפרא משום דחיצת הקדש משויא ליה אוכל והתם ליכא קדושת כלי שאני פרה הואיל ועשו זה שחיטה והואה כעין קרבן וגם משום חומרא דפרה החמירו שיהני זה חיצת הקדש וי"ל דמיידי הכא צבאל נתן עדיין שמתן צמנחה כשהסולת (ז) צביסקא וכמ"ד (ז) מדת יבש נתקדשה והויא מנחה קדושה בלא שמתן או צמנחת חוטא או צמנחת קנאות דליכא שמתן ונתקדש הסולת בכלי ולא נתן בו מים כלל ומיהו לשון כריד משמע מקנתה לחה ומקנתה יבשה וה"ה דהוה מני למיזעי צבשר קדש שלל כה צמיס דדם קדשים לא מכשיר (א):